

gen særlig Grad afveg fra den Lov, der indtil da var gældende. Der skete dog den ret betydelige Ændring, at Maksimum for Laanesummen blev sat op til 12 000 Kr. under særlige Omstændigheder. Det var Meningen, at Loven skulde revideres Aaret efter, og i sidste Rigsdagssamling blev der saa, da Revision syntes umulig, stillet Forslag om, at Revisionen skulde udsættes til indeværende Rigsdagssamling. Udsættelsen blev billiget af Rigsdagen, og der fandt ingen Debat Sted om Spørgsmaalet her i Folketinget. Aarsagen hertil var naturligvis, at man skønnede, at Tiden ikke var inde til, at man overhovedet med Udsigt til Udbytte kunde diskutere, hvilke Ændringer af gennemgribende Betydning man vilde have indført i den bestaaende Husmandslovgivning. Nu foreslaar den højtærede Landbrugsminister atter, at Revisionen udsættes til næste Rigsdagssamling, altsaa Samlingen 1919—20. Desuden foreslaar han, at der stilles et Beløb af 5 Mill. Kr. til Raadighed i Finansaaret 1920—21 samt 500 000 Kr. til Laan til Erhvervelse af Lejehuse som Husmandsbrug, og endelig, at Tillægslaan kan ydes til Betaling af Afsløsningssummer for Grundbyrder i Overensstemmelse med den Lov, vi herom har vedtaget. Dette kan jeg anbefale, men medens jeg i Fjor ikke gjorde nogen Bemærkning om, hvad man skulde kræve yderligere, finder jeg Anledning til ved denne Lejlighed at knytte nogle Bemærkninger til Lovforslaget.

Det var naturligt, at man i Fjor ikke skred til en Revision af Husmandsloven, og det er vel ogsaa nødvendigt foreløbig at udsætte Revisionen, idet det ikke kan ventes, at vi i Løbet af meget kort Tid — nogle Uger — kan naa til at faa vedtaget noget, der er stærkt afvigende fra det, der hidtil har været gældende. Men Forholdene nu er dog saa betydeligt forandrede, at man ikke uden videre kan skyde Spørgsmaalet ud i det uvisse. Jeg vil naturligvis ikke sige, at Vanskelighederne er forbi, men vi kan dog aande lettere, end vi kunde i Fjor; Freden kan vi nu regne med som en Kendsgerning, medens vi i Fjor havde Krigen med alle dens Virkninger hængende over Hovedet paa os. Ganske vist har vi fremdeles Dyrtiden, som i Fjor var Hovedmotivet til, at man ikke skred til nogen gennemgribende Revision, men vi maa dog forudsætte, at den efterhaanden vil forsvinde, om end langsomt. De forskellige Varepriser vil synke, og man kan vel ogsaa gaa ud fra, at

Jordpriserne vil synke noget, og i hvert Fald tror jeg, man med Sikkerhed kan gaa ud fra, at det efterhaanden vil blive noget billigere at bygge Huse og skaffe de nødvendige Redskaber, end det hidtil har været. Omend jeg altsaa er tilbøjelig til at mene, at Nedgangen vil blive langsom og til at begynde med ikke særlig mærkbar, mener jeg dog, at vi nu er kommet over den vanskeligste Tid, og at vi kan se en bedre Fremtid i Møde. Men selv om vi ikke i de nærmeste Aar kunde vente nogen synderlig Nedgang i Priserne hverken paa Jord, Huse, Avlsdyr eller Redskaber, anser jeg det for nødvendigt for os at overveje, hvilke Jordreformer vi maa tilstræbe.

Det kan ikke blive ved at gaa, at Befolkningsoverskuddet fra Landet stadig vandrer ind til Byerne, hvor en stor Del af det kun opnaar en kummerlig Tilværelse. Det er navnlig de i økonomisk Henseende vanskeligst stillede paa Landet, der gaar ind til Byerne i Haab om der at finde lønnende Beskæftigelse, men her vanskeliggør den stadig stigende — man kan i hvert Fald sige den stadig tilstedeværende — store Arbejdsløshed det i overordentlig høj Grad for Landboerne. Det Forhold, at det ikke er muligt at skaffe Landbefolkningen Erhverv paa Landet, men at man stadig maa henvise Befolkningsoverskuddet til Byerne, er i mange Henseender uheldigt ogsaa for Byernes Arbejdere. Vi har en betydelig Arbejdsløshed, og der er ingen Udsigt til, at den i den nærmeste Fremtid vil gaa synderligt ned, thi vi bør ikke skjule for os selv, at vor Industri og vort Haandværk kan komme til at arbejde under meget vanskelige Kaar i de nærmeste Aar. Allerede nu er Arbejdsløsheden langt større end normalt. Nogen Reservehær af Arbejdere bør man vel altid have i en Industri, men de arbejdsløses Tal overgaar langt, hvad der i den Henseende er nødvendigt. Der er her Tale om et uhyre Spild af Kræfter baade i materiel og i aandelig Henseende. Hvis man blot vil rogne med en permanent Arbejdsløshed for 20 000 Arbejdere — den er jo langt, langt større — og blot regner med et Tab af 5 Kr. pr. Dag, vil det alene for 300 Arbejdsdage udgøre 30 Mill. Kr. om Aaret, men Tabet er langt større. Og det Tab, der forvoldes ved, at Hjemmene kommer til at lide under Arbejdsløsheden, Usikkerheden, Utrygheden, som føles indenfor Hjemmets 4 Vægge, er ogsaa stort; i mange Tilfælde bliver Hjemmene nemlig formelig opløst paa Grund af Arbejdsløshe-